

מבוא

ילדות, נערות ונשים נולדות, משחקות, מבלות, יוצרות, מתבגרות, לומדות, עובדות, מקימות משפחות, עוברות, נוסעות, חיות, וגם מזדקנות בעיר תל־אביב-יפו.

איך הן חוות את העיר? כיצד נשמע קולן? איזה מקום יש לו במרחב העירוני? עיריית תל־אביב-יפו יצאה לגלות.

תכנית 'עיר שווה' מביאה לקדמת הבמה את הנשים של תל־אביב-יפו, נשים שונות ומגוונות אשר מגיעות מכל קצות החברה בישראל, חיות ויוצרות את העיר ללא הפסקה.

תל־אביב-יפו: עיר לכל תושבותיה ותושביה

כרשות מקומית, מנהלת עיריית תל־אביב-יפו תקציבים גדולים, מצויה בקשר ישיר עם תושבותיה ותושביה, ומקבלת החלטות שמשפיעות באופן מיידי על החיים של כל אחת ואחד מהם. במגפת הקורונה, תחת מגבלות תנועה וחוסר ודאות כבד, ערים היו אלה שניצבו בחזית ההתמודדות עם המשבר וסייעו באופן ישיר לאוכלוסייתן. הקורונה הוכיחה יותר מכול את חשיבותם של אחריות וחוסן עירוניים ביומיום ובזמן משבר, וחיזקה מגמה שהחלה עוד קודם לכן - כאשר ערים גדולות וחזקות החלו לקחת לידיהן יותר ויותר אחריות על ענייניהן הפנימיים ולהוביל שינוי. הקורונה גם העמיקה את ההבנה שחוסנה של חברה מושפע באופן עמוק מאי שוויון, ושצדק חברתי ודאגה לכל קבוצות האוכלוסייה הם הכרחיים כדי לצלוח זעזועים, להשתקם ממשבר ואף להתחזק כתוצאה ממנו.

תל־אביב-יפו היא הלב הפועם של ישראל, המטרופולין הגדולה והצפופה ביותר, המשמשת כמרכז הכלכלה והתרבות של המדינה כולה. כ-5% מאוכלוסיית ישראל מתגוררת בה ולמעלה מחצי מיליון איש ואישה מבקרים בה מדי יום.

מאז ומתמיד אופיינה תל־אביב-יפו כעיר קוסמופוליטית ופתוחה. שנים רבות פועלים ראש העירייה והנהלתה לחיזוקה כמעוז הדמוקרטיה בישראל, וכמקום המגשים הלכה למעשה את ערכי הפלורליזם, הליברליות, החופש והחדשנות. חזונה של תל־אביב-יפו הוא להיות עיר לכל תושבותיה ותושביה: כעיר מגוונת חברתית, היא דוגלת בהכלה של כלל הזהויות החברתיות השונות, בשוויון הזדמנויות ובצמצום פערים, אשר מסייעים במימוש הפוטנציאל הטמון באוכלוסייה, מביאים לשגשוג ולצמיחה, מעודדים הפגת מתחים ועוינות בין קבוצות שונות, ותורמים לחוסנה החברתי והכלכלי.

קבלת החלטות וכמובן עם אלימות מגדרית במרחב הפרטי ובמרחב הציבורי. אלימות כלפי נשים היא ביטוי עמוק של אי השוויון המגדרי וכל עוד נשים אינן נתפסות כשוות בכל מרחבי החיים, יהיה קשה למגר את האלימות כלפיהן.

**באופן גלובלי, הפורום הכלכלי
העולמי מעריך שייקחו עוד כ-136
שנים לסגור את הפער המגדרי
הכולל. בדוח לשנת 2021 העוקב
אחר הפער המגדרי העולמי,
הפורום דירג את ישראל במקום
ה־60 מתוך 156, הרחק ממרבית
המדינות המערביות.**

גם בשנת 2022, אי השוויון המגדרי מכתוב הזדמנויות ומסלולים שונים לילדות ולילדים, לנשים ולגברים. מחקרים על העולם כמו גם על ישראל, מראים שבשנים האחרונות לא חל צמצום משמעותי ברבים ממדדי אי השוויון בין נשים וגברים. יתרה מכך, משבר הקורונה אף העמיק אותם: בכל העולם חלה עלייה דרמטית בדיווחים על אלימות כלפי נשים במשפחה, נשים חוו פגיעה משמעותית בתעסוקה בהשוואה לגברים, והיעדרותן משולחן קבלת החלטות בלטה מאוד. לפי הערכות הגורמים המקצועיים, למגפה תהיה השפעה מצלקת על השוויון המגדרי.

המשבר שיצרה המגפה פגע קשות בחברה כולה, אך שיקף והעמיק במיוחד פערים על רקע אי שוויון חברתי שהיו קיימים עוד קודם לכן. בדומה למשברים קודמים, הקורונה פגעה באופן קשה יותר בנשים ברחבי העולם והקצינה את אי השוויון המגדרי.

נוכח הבנות אלו, החליטה עיריית תל-אביב-יפו לקחת אחריות ולפעול באופן יזום, באמצעות פיתוח תכנית כלל עירונית: 'עיר שווה' - לקידום שוויון מגדרי בתל-אביב-יפו. התפיסה המנחה את התכנית היא כי אי שוויון מגדרי נמצא כמעט בכל מקום, גם בעיר, והוא פוגע בכולם - בנשים ובגברים, במוסדות, בשירותים שהם מעניקים ובחברה כולה. התכנית מבקשת להבטיח שבדנ"א העירוני תהיה הכרה, ויינתנו משקל ומקום לקול, לצרכים ולנקודת המבט של נשות העיר - המהוות מחצית מאוכלוסייתה.

בישראל ובעולם כולו הושגו במהלך השנים הישגים רבים לקידום שוויון מגדרי בין נשים וגברים, וחלה התקדמות בחקיקה ובשטח, בכל הנוגע להשתתפותן ולזכויותיהן של נשים בחיים הציבוריים - בשוק העבודה ובפוליטיקה. ועדיין, המציאות החברתית בישראל מאופיינת באי-שוויון מגדרי, בפערים בין גברים ונשים וביחסי כוחות לא שווים ביניהם כמעט בכל תחומי החיים. נשים מתמודדות עם סטריאוטיפים, עם הסללה לתפקידים מסוימים, עם מחויבות גדולה יותר לטיפול בילדים ובנתמכים אחרים, עם חסמים ואפליה בשוק העבודה, עם תת-ייצוג חמור במוקדי

- ◀ הן פחות מ-24% מחברי הכנסת ה-25
- ◀ הן מרוויחות כ-30% פחות שכר חודשי ממוצע מגברים
- ◀ הן עובדות יותר שעות בשבוע בעבודות שקופות - עבודות בית וטיפול
- ◀ הן פחות מרבע מהמנכ"לים במשק, מהספורטאים הפעילים ומהזמרים המושמעים בתחנות הרדיו, וכחמישית מהפרופסורים מן המניין באקדמיה
- ◀ מדי שנה, נרצחות בממוצע 20 נשים בישראל על ידי בן זוג או קרוב משפחה אחר

[מדד המגדר, 2020]

הידעת?

נשים מהוות 50% מהאוכלוסייה בישראל, אבל...

שוויון מגדרי כחוסן עירוני

עיריית תל־אביב-יפו יצאה לדרך עם תכנית 'עיר שווה' לקידום של נשים ושוויון מגדרי, במטרה לשנות את המציאות המגדרית בעיר ומתוך הכרה בכך שאין די בחקיקה ברמה הלאומית בלבד, ושכוחות השוק לבדם לא ידחפו לשינוי הראוי. אף שלאורך השנים העירייה הובילה פעולות שונות שהתמודדו עם סוגיות של אי שוויון בעיר, המגמות הנוכחיות ובפרט משבר הקורונה, הגבירו את ההבנה שדרושה מדיניות ישירה, אקטיבית ומקיפה, שתבחן לעומק מנגנונים פורמליים ובלתי פורמליים המעכבים את קידום השוויון המגדרי, במטרה להביא לשינוי מערכת. הקו המנחה של עיריית תל־אביב-יפו בתכנית 'עיר שווה' הוא, שקידום של נשים ושוויון מגדרי הוא חלק בלתי נפרד מהעשייה הענפה של העירייה בתחומי החיים השונים.

נקודת המוצא היא ששוויון מגדרי אינו עניין רק לנשים ולטובתן, אלא חשוב לחברה כולה, שכן אתגור של סטראוטיפים והסרת חסמים יפתחו בפני כולן וכולם הזדמנויות ואפשרויות באופן מיטיב.

תכנית 'עיר שווה' רואה בשוויון המגדרי נושא חברתי רחב ומבני, ערך חשוב בפני עצמו, אך גם נדבך קריטי לחיזוק החוסן העירוני ולפיתוח חברתי-כלכלי בר־קיימא. מחקרים של גופים בינלאומיים ועסקיים מלמדים על ההשפעה הישירה שיש לקידום שוויון מגדרי על קידום החינוך והבריאות בחברה, על הצלחה עסקית ועל גידול התוצר הלאומי. גופים רבים בעולם כבר הכירו בכך: כך למשל, עיריית תל־אביב-יפו שותפה לקידום הגלובלי של יעדי האו"ם לפיתוח בר־קיימא (SDGs), ביניהם היעד הספציפי לקידום שוויון מגדרי ולהעצמה של בנות ונשים.

עיריית תל־אביב-יפו מצטרפת לשורה של ערים מובילות בעולם, וינה, לונדון, ברצלונה, ניו יורק, לוס אנג'לס, סן פרנסיסקו, וונקובר ועוד, אשר החלו להוציא לפועל תכניות עירוניות לקידום נשים ושוויון מגדרי - מגמה שהתחזקה מאוד בשנים האחרונות.

החזון: עיר שווה הדרך: הטמעת חשיבה מגדרית

כך למשל, בתחום התחבורה: עיריית תל-אביב-יפו אימצה חזון תחבורתי שמבקש להפוך את הפירמידה ולהציב בראשה, בין היתר, את המתניידים והמתניידות באופניים. לצורך כך משקיעה העירייה משאבים רבים בסלילת שבילי אופניים. במסגרת פיתוח תכנית 'עיר שווה' עלה ששיעור הגברים הרוכבים על אופניים בעיר גדול משמעותית משיעור הנשים הרוכבות.

פער זה הביא את העירייה לבחון מדוע נשים ממעות לרכוב על אופניים, והמחקרים העירוניים בנושא העלו כמה סוגיות, בין השאר תחושת חוסר הביטחון והבטיחות בזמן הרכיבה, חוסר ההתאמה של אופני 'תל-אופן' לגובה ממוצע של אישה ועוד. בהתאם לכך פותחו במסגרת התכנית כיווני פעולה, הכוללים דגש על סלילת שבילי אופניים נפרדים מהתנועה, סדנאות רכיבה ייעודיות לנשים, הנמכת גובה התל-אופן ועוד. באופן זה, הטמעת העדשה המגדרית מעודדת רכיבת נשים ומשרתת את חזון התחבורה העירוני הכללי להרחבת השימוש באופניים בעיר.

דוגמה נוספת היא מתחום הספורט: העירייה משקיעה משאבים רבים בפיתוח פעילויות ספורט בעיר. תכנית 'עיר שווה' מצאה שילדות ונערות משתתפות בשיעורים נמוכים באופן משמעותי בפעילויות ספורט תחרותי קבוצתי, כמו כדורגל, שנתפס עדיין כ'ספורט גברי'. המחקר בנושא הראה שהצמדה של פעילויות הספורט לשעות הלימודים בבית הספר יכולה להסיר חסם משמעותי ולהביא לשינוי. על רקע זה, יצא לדרך בשנת 2021 פיילוט ליגת נערות בבתי הספר היסודיים ביפו, שזכה לתגובות נלהבות, עורר עניין רב והביא תלמידות להשתתף בשיעורים ניכרים במשחקי כדורגל, גם מחוץ למסגרת הפרויקט.

תכנית 'עיר שווה' מקדמת את הרעיון של הטמעת חשיבה מגדרית (Gender Mainstreaming) בצורה שגרתית ואינטגרלית בפעילות העירייה ביחס לעיר, כחלק מהדנ"א שלה: בחינת התהליכים, ההחלטות, התכניות והפעילויות העירוניות מנקודת מבטן של נשים, ומתן מענים המתאימים לצרכיהן ולאורח חייהן שיקדמו שוויון מגדרי.

הטמעת חשיבה מגדרית מאפשרת לראות את אותם מקומות שבהם מדיניות שנראית "ניטרלית" מבחינת מגדר - כלומר נתפסת כאילו היא משפיעה באופן זהה חברתית על נשים ועל גברים – היא למעשה "עיוורת" מגדר ואינה מביאה בחשבון מאפיינים וצרכים ייחודיים לנשים, כמו גם את החוויות והקולות שלהן, שלעתים יכולים להיות שונים מאלה של גברים. הטמעת חשיבה מגדרית מאפשרת לבחון כיצד ניתן לקדם שוויון מהותי בין נשים וגברים, ולקדם מדיניות באופן אפקטיבי.

הצטלבות זהויות

תכנית 'עיר שווה' נותנת דגש על הצטלבות של מגדר עם זהויות נוספות (Intersectionality): נשים באשר הן מתמודדות עם מציאות של אי־שוויון מגדרי, אך נשים אינן קבוצה הומוגנית; יש נשים שיש להן צרכים ייחודיים ושממתמודדות עם אפליה מרובה, למשל על רקע מאפיינים כמו גיל או מוגבלות, שייכות למעמד סוציו־אקונומי נמוך או לקבוצה דתית, אתנית או לאומית שונה. לכן, התכנית שמה זרקור על החוויות והצרכים הייחודיים של נשים השייכות לקבוצות חברתיות מגוונות (כמו אימהות חד-הוריות או יחידניות, נשים מהחברה הערבית, ישראליות יוצאות אתיופיה ועוד).

תהליך גיבוש התכנית ומתודולוגיית העבודה

תכנית 'עיר שווה' מבוססת על עבודת מחקר מקיפה, על למידה מהעולם, על שיתוף ציבור עם תושבים ותושבות, ועל התייעצויות עם מיטב המומחים והמומחיות מהאקדמיה ומהשטח, עם ארגוני המגזר השלישי והמגזר העסקי ועם גורמים עירוניים שונים. המעורבות שחצתה אגפים ויחידות בעירייה, רתמה אנשי ונשות מפתח להובלה של תהליכים נרחבים ואפשרה לייצר תמונת מצב ולשרטט כיווני פעולה לשינוי, שמותאמים ומחוברים לעירייה, לעיר ולמציאות בשטח.

התכנית תיושם במהלך חמש השנים הבאות וכיווני הפעולה שמוטמעים בתכניות העבודה העירוניות, מתחלקים לשלושה טווחי זמן:

ארוך
(2027)

בינוני
(2024)

קצר
(2021-2022)

מה שמענו מהשטח?

כשבניית תכנית 'עיר שווה' יצאה לדרך בשנת 2020, פנתה עיריית תל-אביב-יפו לציבור הרחב כדי לקבל מידע ולשמוע יוזמות ורעיונות ממי שחיות וחיים את העיר. לקריאה ענו למעלה מאלף נשים וגברים מן הציבור, והתקבלו מאות הצעות, רעיונות ויוזמות.

בין היתר, העלו התושבות והתושבים את הצורך ביותר ייצוג והנכחה של נשים במרחב הציבורי בעיר, למשל באמצעות פנייה בלשון שוויונית בפרסומים העירוניים, ובהגדלת מספר הרחובות והמוסדות הקרויים על שם נשים; את הצורך בהגברת תחושת הביטחון האישי ומאבק באלימות כלפי נשים, למשל באמצעות פתרונות טכנולוגיים, העמקת הסברה ופעולות חינוכיות, וקיום הכשרות לבתי עסק ולבעלי תפקידים עירוניים; את הצורך בהתאמה והנגשה של התחבורה בעיר - למשל בכל הנוגע לאופניים, ושל הספורט - המתקנים והפעילויות; את החשיבות ביוזמות חינוכיות לקידום שוויון מגדרי; את הרצון לעודד יצירה של

נשים בתרבות ובאמנות והחשש מהפרדה מגדרית באירועים; את הצורך בתמיכה בעסקים קטנים ובינוניים של נשים ובפלטפורמות להזדמנויות כלכליות עבורן בעיר.

אף שהתגובות התקבלו בתחומים שונים לכאורה, בכולם עלו אותם מאפיינים ומחוללי הליבה של אי השוויון המגדרי: היעדר הביטחון האישי שחוות ילדות, נערות ונשים כתוצאה מאלימות מגדרית בבית ובמרחב הציבורי; חלוקת התפקידים המגדרית המסורתית בין הבית לעבודה שעדיין נפוצה ומשפיעה על האפשרויות וההזדמנויות של נשים ומעצבת את מסלול חייהן גם במפגש עם העיר; ואת היעדר הייצוג וההנכחה שלהן. הללו קשורים זה בזה ומשמרים את המציאות המגדרית, ולכן מהווים מוקדים להתמודדות ולשינוי גם בהקשר העירוני.

מתוך תפיסה הוליסטית הרואה את מעגל החיים של נשים בתחנות שונות בחייהן: תלמידות, מבלות בשעות הפנאי, מתניידות, מתפרנסות, צורכות שירותים עירוניים ועוד, ובהתבסס על הקלות המגוונים שעלו מהמחקר ומהשטח, מופו תשעה תחומים שבהם מתמקדת התכנית:

סביבה וקיימות

תחבורה

מרחב ציבורי
ומוסדות קהילה

תרבות ואמנות

ספורט

חינוך

ביטחון אישי

ייצוג שווה לנשים

בהנהלה הבכירה ובמוקדי קבלת ההחלטות
בעירייה ובמוסדותיה

תעסוקה והזדמנויות
כלכליות

ארבעה צירים לשוויון מגדרי

בהתבסס על מודל שפותח בשוודיה ומיושם בערים נוספות בעולם (למשל וינה), עבור כל אחד מתחומי התכנית נבחנו ארבעה צירים לאפיון פערים, חסמים וצרכים, ולהגדרת כיווני פעולה מדידים לשינוי:

מציאות

אילו חסמים יוצרים את המצב הזה?

שינוי

אילו התאמות ושינויים דרושים כדי לקדם שוויון?

ייצוג והשתתפות

מי לוקח או לוקחת חלק בקבלת החלטות? מי נהנה או נהנית מפירות ההחלטות? האם יש מי שזקוק או זקוקה לשירותים שונים?

משאבים

כמה ואיך מתחלקים המשאבים העירוניים שמושקעים (למשל: כסף, זמן, מידע ומרחב)?

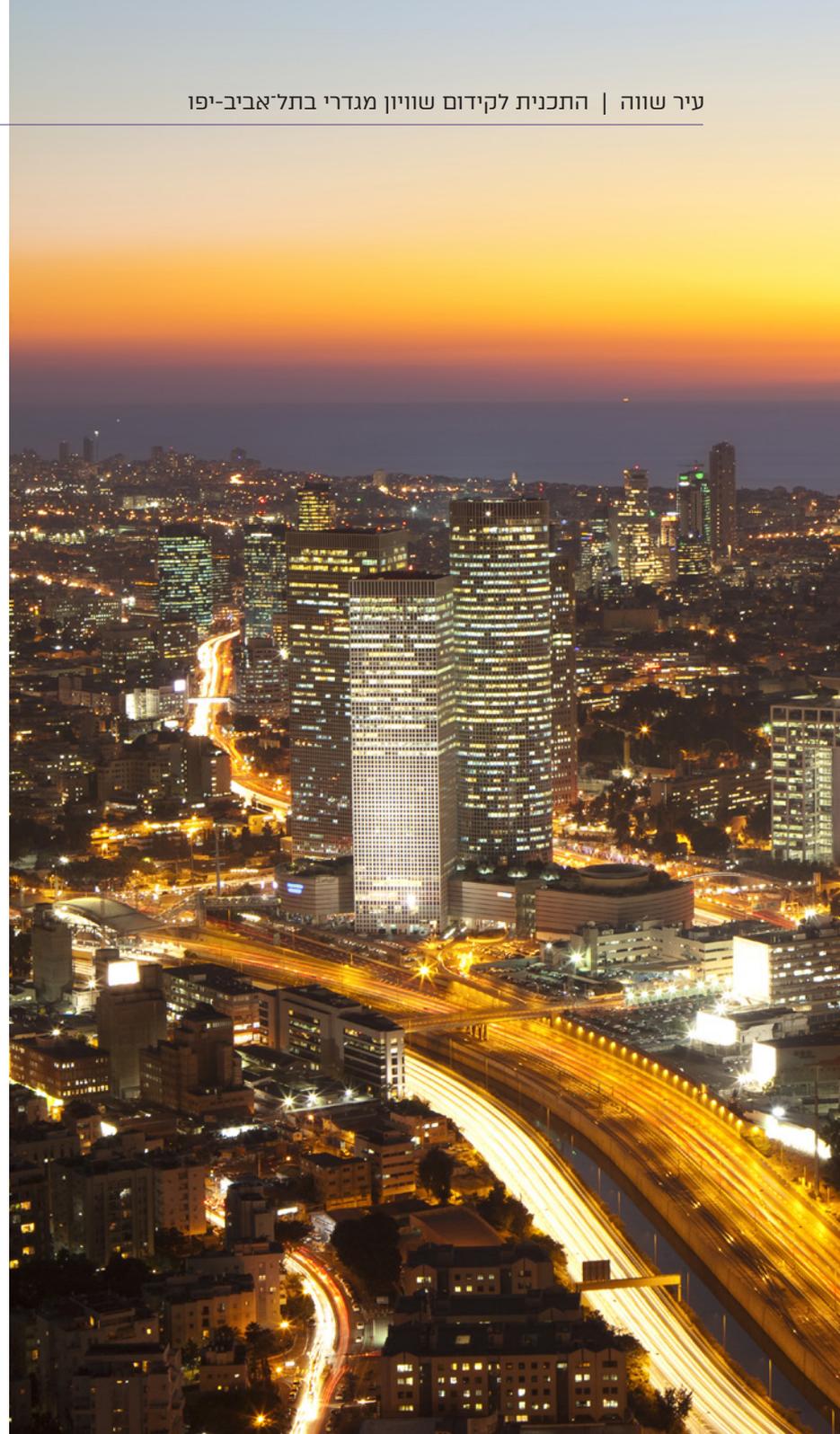
תכנית 'עיר שווה' איננה מיועדת 'לנשים בלבד' ואיננה תכנית העומדת בפני עצמה; זו תכנית המתממשקת לחזון העירוני ומשרתת אותו, ומאפשרת לדייק ולטייב את השירותים העירוניים. שוויון מגדרי הוא עניין ואחריות של כולם וכולן, והוא אבן יסוד בחוסן ובשגשוג העירוני. בהיקפה ובעומק שלה, תכנית 'עיר שווה' של עיריית תל-אביב-יפו מביאה בשורה חשובה, חדשנית ופורצת דרך בעבור תושבות ותושבי העיר. בתוך כך, העדשה הייחודית של התכנית, שלבי הפיתוח ודרכי העבודה שלה יאפשרו להעמיק את עבודת העירייה לקידום שוויון חברתי על צירים אחרים ובעבור אוכלוסיות גיוון נוספות.

התכנית, על תשעת פרקיה, מתווה דרך לעבודת העירייה ומהווה את הבסיס להמשך פעילות ענפה, משמעותית ואפקטיבית. באמצעותה, תל-אביב-יפו שואפת להיות מגדלור לשוויון מגדרי ולהניע שינוי בחברה הישראלית כולה.

צוות ניהול התכנית, הרשות לחוסן ושוויון חברתי

אפרת מייקין-כנפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי ויועצת ראש העיר לקידום מעמד האשה
איילה אזולאי, סגנית מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי
אורית מרום, מנהלת תחום בכירה, חוסן ושוויון מגדרי
נעה דגן, מנהלת פרויקטים בכירה, חוסן ושוויון מגדרי
שי אוקסנברג, מנהלת פרויקטים, חוסן ושוויון מגדרי, כותבת התכנית

Goal 5. [n.d.]. SDGs. Retrieved September 1, 2022, from <https://sdgs.un.org/goals/goals>

Inter-Parliamentary Union. [n.d.]. Israel. Retrieved September 1, 2022, from <https://www.ipu.org/parliament/IL>

Kern, L. [2020, January 12]. Is it time to build feminist cities? Vox. Retrieved from <https://vox.com/the-highlight/2020/6/5/21279320/feminist-geography-cities-urbanism-safety-motherhood>

Khan, F [2018, January 5]. Your City Has a Gender and It's Male. NAUTILUS. Retrieved from <https://nautil.us/your-city-has-a-gender-and-its-male-6958/>

McKinsey & Company. [2020, May 9]. *Diversity wins: How inclusion matters*.

McKinsey Global Institute, McKinsey & Company. [2021, March]. *Urban World: Mapping the economic power of cities*.

OECD. [n.d.]. *Gender Equality*. Retrieved February 21, 2022, from <https://www.oecd.org/gender/data/>

Office of the Special Adviser on Gender Issues. [2011]. *Gender Mainstreaming: An Overview*.

Raday, F. [2019]. *Economic Woman: Gendering Inequality in the Age of Capital*. Routledge.

Ritchie, H. & Roser, M. [September 2018 [November 2019]]. *Urbanization. Our World in Data*.

UN. [2014]. *Women Friendly Cities*. Retrieved from <http://womenfriendlycities.com/>

UN Habitat. [2019]. *The Strategic Plan 2020-2023*.

UN Women. [n.d.]. *Gender Mainstreaming*. Retrieved September 1, 2022, from <https://www.unwomen.org/en/how-we-work/un-system-coordination/gender-mainstreaming>

UN Women. [n.d.]. *Gender Mainstreaming: A Global Strategy for Achieving Gender Equality & the Empowerment of Women and Girls*.

UNDP Kazakhstan & SPRANGBRADAN. [n.d.]. *Gender mainstreaming and 4R method in local governance*.

URBACT. [2019, March]. *Gender Equal Cities*.

World Bank. [2020, April 20]. *Urban Development*. Retrieved from <https://www.worldbank.org/en/topic/urbandevelopment/overview#1>

World Economic Forum (WEF). [2021]. *Global Gender Gap Report 2021*.

מקורות מרכזיים

אוקסנברג, ש. [2020]. נשים בצל הקורונה: השפעתם של משברים על שוויון מגדרי. שדולת הנשים בישראל.

איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית בישראל. (חסר תאריך). נתונים כלליים. נדלה בתאריך 1 בספטמבר, 2022, מתוך <https://www.1202.org.il/centers-union/info/statistics/general-data>

אתר הכנסת. [2021, 13 ביוני]. הממשלה ה-36. נדלה מתוך <https://main.knesset.gov.il/mk/government/Pages/governments.aspx?govld=36>

בן אליהו, ה. ולרר, ז. [2018]. המדריך לייעוץ והתערבות מגדרית בארגונים. מכון ון ליר.

דגן-בוזגלו, נ. וחסון, י. [2020]. פערי שכר מגדריים בישראל: תמונת מצב 2020. מרכז אדווה.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. [2019, 11 בנובמבר]. יישובים בישראל 2018.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. [2020, 5 במרץ]. לקט נתונים לרגל יום האישה הבין-לאומי 2020.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. [2021, 7 במרץ]. לקט נתונים לרגל יום האישה הבין-לאומי 2021.

המרכז למחקר כלכלי וחברתי של עיריית תל-אביב-יפו. [2020]. 2020 שנתון סטטיסטי מסי 59 - עיקרי הנתונים והמגמות.

הרצוג, ח. [2013]. מגדר, מדידה ומדיניות: מדד המגדר כאסטרטגיה לשינוי חברתי. מגדר: כתב עת למגדר ופמיניזם, 2, 1.

חסון, י. [2013]. תקציבי הרשות המקומית: ניתוח מגדרי. מרכז אדווה.

מן, י. [2018]. אפליה מרובה בישראל - המלצות לשינוי מדיניות. שדולת הנשים בישראל.

סבירסקי, ב. [2002]. מה לנשים ולתקציב המדינה. מרכז אדווה.

צמרת-קרצ'ר, ה., הרצוג, ח. וחזן, נ. [2020]. מדד המגדר: אי-שוויון מגדרי בישראל 2019. מכון ון ליר.

צמרת-קרצ'ר, ה., הרצוג, ח. וחזן, נ. [2020]. מדד המגדר: אי-שוויון מגדרי בישראל 2020. מכון ון ליר.

שדולת הנשים בישראל. [2021]. תכנית 100 ימים ראשונים לממשלה ה-35: צועדות לשוויון מגדרי.

CURATOR. [2020, May 3]. If A City Were Designed By Women, How Would It Look? *CITI I/O*. Retrieved from <https://citi.io/2020/03/05/if-a-city-were-designed-by-women-how-would-it-look/>

EIGE. [n.d.]. *3R/4R*. Retrieved September 1, 2022, from <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-and-tools/sweden/3r-4r>

Falú, A. [2017, June 7]. Women's Right to the City: Reflections on Inclusive Urban Planning. *URBANET*. Retrieved from <https://www.urbanet.info/womens-right-to-the-city/>

Gender mainstreaming in Vienna. [n.d.]. City of Vienna. Retrieved September 1, 2022, from <https://www.wien.gv.at/english/administration/gendermainstreaming/>

fect,
all yours.

לקריאת התכנית המלאה <

צילום: זיו קורן